

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtru[m] aliqui excusentur ab obserua[n]tia huius pr[a]cepti? 4

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

aduersus spiritum, vt dicitur ad Gal. 5. conueniens fuit vt Ecclesia aliqua ieiunia statueret ab omnibus communiter obseruanda: non quasi præcepto subijciens id quod simpliciter ad supererogationem pertinet, sed quasi in speciali determinans id quod est necessarium in communi.

Ad secundum dicendum, quod præcepta quæ per modum communis statuti proponuntur, non eodẽ modo obligant omnes, sed secundũ quod requiritur ad finem quem legislator intendit. Cuius auctoritatẽ si aliquis transgrediendo statutum contemnat, vel hoc modo transgrediatur vt impediatur finis quem intendit: peccat mortaliter talis transgressor. Si autẽ ex aliqua rationabili causa quis statutum non seruet, præcipuẽ in casu, in quo etiam si legislator adesset, non decerneret esse seruandum: talis transgressio non constituit peccatum mortale. Et inde est, quod non omnes qui non seruant ieiunia Ecclesiæ, peccant mortaliter.

Ad tertium dicendum, quod Aug. ibi loquitur de his, quæ neque sacrarum scripturarum auctoritatibus continentur, nec in concilijs episcoporum statuta inueniuntur, nec consuetudine vniuersalis Ecclesiæ roborata sunt. Ieiunia verò quæ sunt in præcepto, sunt in concilijs episcoporum statuta, & consuetudine vniuersalis Ecclesiæ roborata. Nec sunt contra libertatem populi fidelis, sed magis sunt vtilia ad impediendum seruicium peccati, quæ repugnat libertati spiritali, de qua dicitur ad Galat. 5. Vos enim fratres in libertatem vocati estis, tantum ne libertatem detis in occasionem carnis.

ARTIC. IV.

Vtrum omnes ad ieiunia Ecclesiæ teneantur?

Ad quartum sic proceditur. Videtur, quod omnes ad ieiunia Ecclesiæ teneantur. Præcepta enim Ecclesiæ obligant, sicut Dei præcepta: secundũ illud Luc. 10. Qui vos audit, me audit. Sed ad præcepta Dei seruanda omnes tenentur. Ergo similiter omnes tenentur ad seruanda ieiunia quæ sunt ab ecclesia instituta.

O 2 ¶ 2 Præ-

709
in far. 7
ad 3. et 4
d. 15 q. 3.
a. 2. q. 1.
2. 3. et 4.
c. consil.
S. præte-
rea. de ob-
ser. ieiun.

¶ 2 Præterea, Maximè videntur excusari pueri à ieiunio propter aetatem. Sed pueri non excusantur. Dicitur enim Ioe. 2. Sanctificate ieiunium. & postea, Congregate paruulos & sugentes ubera. Ergo multo magis omnes alij ad ieiunia tenentur.

¶ 3 Præterea, Spiritualia sunt corporalibus præferenda, & necessaria non necessarijs. Sed opera corporalia ordinantur ad lucrum temporale; peregrinatio enim etiam ad spiritualia ordinatur, non est necessitatis. Cum ergo ieiunium habeat ex statuto ecclesiæ, videtur quòd non sint ieiunia ecclesiæ prætermittenda propter peregrinationem, vel propter corporalia opera.

¶ 4 Præterea, Magis est aliquid faciendum ex propria voluntate, quàm ex necessitate: ut patet per Ap. 2. ad Cor. 9. Sed pauperes solent ex necessitate ieiunare propter defectum alimentorum. Ergo multo magis debent ex propria voluntate ieiunare.

Sed contra videtur, quòd nullus iustus tenetur ieiunare. Præcepta enim ecclesiæ non obligant contra doctrinam Christi. Sed Dominus dixit Luc. 5. quòd non possunt filij sponsi ieiunare quamdiu cum ipso est sponsus. Est autem cum omnibus iustis, (spiritualiter) eos inhabitans. Unde Dominus dicit Math. ult. Ecce ego vobiscum sum vsque ad consummationem seculi. Ergo iusti ex statuto ecclesiæ non obligantur ad ieiunandum.

1.2. q. 90
a 2. et q.
98. ar. 2.
¶ 6.

RESPONDEO dicendum, quòd sicut supra dictum est, statuta communia proponuntur secundum quòd multitudini conueniunt. Et ideo legislator in statuendis attendit id quòd communiter habetur, et in pluribus accidit. Si quid autem ex speciali causa in aliquo inueniatur, quòd obseruantie statuti repugnet, non intendit talem legislator ad statuti obseruantiam obligare: in quo tamen est discretio adhibenda. Nam si causa sit euidentis, per seipsum, licite potest homo statuti obseruantiam præterire, præsertim communitudine interueniente, vel si non posset de facili recu-

ius ad superiorem haberi. Si verò causa sit dubia, debet aliquis ad superiorem recurrere, qui habet potestatem in talibus dispensandi. Et hoc est obseruandum in ieiunijs ab Ecclesia institutis, ad quæ omnes communiter obligantur, nisi in eis fuerit aliquod speciale impedimentum.

Ad primum ergo dicendum, quòd præcepta Dei sunt præcepta iuris naturalis, quæ secundum se sunt de necessitate salutis. Sed statuta Ecclesiæ sunt de his quæ non per se sunt de necessitate salutis, sed solum ex institutione Ecclesiæ. Et ideo possunt esse aliqua impedimenta, propter quæ aliqui ad obseruanda ieiunia huiusmodi non tenentur.

Ad secundum dicendum, quòd in pueris maximè est euidentis causa non ieiunandi: tum propter debilitatem naturæ, ex qua prouenit quod indigent frequenti cibo, & non multo simul assumpto: tum etiam quia indigent multo nutrimento propter necessitatem augmenti, quod fit de residuo alimenti. Et ideo quamdiu sunt in statu augmenti, quod est (vt in pluribus) vsque ad finem tertij septennij, non tenentur ad Ecclesiastica ieiunia obseruanda. Conueniens tamen est, vt etiã in hoc tempore se ad ieiunandum exerceant plus vel minus, secundum modum suæ ætatis. Quandoque tamè magna tribulatione imminente, in signum pœnitentiæ arctioris etiam pueris ieiunia indicuntur: sicut etiam de iumentis legitur Ionæ 1. Homines & iumenta non gustent quicquam nec aquam bibant.

Ad tertium dicendum, quòd circa peregrinos & operarios distinguendum videtur: quia si peregrinatio & operis labor commodè differri possit, aut diminui absque detrimento corporalis salutis & exterioris status, qui requiritur ad conseruationem corporalis vel spiritualis vitæ, non sunt propter hoc Ecclesiæ ieiunia præmittenda. Si autem imminet necessitas statim peregrinandi, & magnas dietas faciendi, vel etiam multum laborandi, vel propter conseruationem vitæ corporalis, vel propter aliquid necessarium ad vitam spi-

ritualem, & simul cum hoc non possint Ecclesiæ ieiunia obseruari, non obligatur homo ad ieiunandū: quia non videtur fuisse intentio Ecclesiæ statuēris, ieiunia, vt per hoc impediret alias pias & magis necessarias causas. Videtur tamen in talibus recurrendum esse ad superioris dispensationem, nisi forte vbi est ita consuetum: quia ex hoc ipso quod prælati dissimulant, videntur annuere.

Ad quartum dicendum, quod pauperes qui possunt sufficienter habere quod eis sufficiat ad vnā commestionem, non excusantur propter paupertatem a ieiunijs Ecclesiæ, a quibus tamen excusari videntur illi, qui frustatim eleemosynas mendicant, qui non possunt simul habere quod eis ad victum sufficiat.

Ad quintum dicendum, quod illud verbū Domini tripliciter potest exponi. Vno modo secundū Chryso-
ho. 11. in
Matth. a
me. illius
10. 2.
 qui dicit, quod discipuli qui filij spōsi dicuntur, adhuc imbecillus dispositi erant: vnde vestimēto veteri comparantur. Et ideo in præsentia corporali Christi erant magis fouendi in quadam dulcedine, quàm in austeritate ieiunij exercendi. Et secundum hoc magis conuenit, vt cum imperfectis & nouitijs in ieiunijs dispense-
**ps 130.*
gl. ord.
Mat. 9
super il-
lud Nemo
inuitit
eam pan-
ni, id in-
uit 1. 9.
** 1. 2. de*
consensu
Eu. c. 27.
nō remo-
tè a fi. 4
 setur, quàm cum antiquioribus & perfectis, vt patet in * gloss. super illud Psal. 130. Sicut ab lactatus est super matre sua. Alio modo potest dici secundū Hieronimum, quod Dominus ibi loquitur de ieiunio veterum obseruantiarum. Vnde per hoc significat Dominus quod Apostoli non erant in veteribus obseruantijs detinendi, quos oportebat gratiæ nouitate perfundi. Tercio modo, secundum * Aug. qui distinguit duplex ieiunium, quorum vnum pertinet ad humilitatem tribulationis. Et hoc modo non cōpetit viris perfectis, qui dicuntur filij sponsi. Vnde vbi Luc. dicit, Non possunt filij sponsi ieiunare, dicit Matt. Non possunt filij sponsi lugere. Aliud autem est, quod pertinet ad gaudium mentis in spiritualia suspen-
 sedis.

AR.